

OCENA POZIOMU WIEDZY KOBIEC NA TEMAT WPLYWU KARMIENIA PIERSIĄ NA ROZWÓJ RAKA PIERSI, JAJNIKA ORAZ TRZONU MACICY

Aleksandra Zaremba¹, dr n. med. Agnieszka Kruk², dr n. med. Renata Piotrkowska², mgr Dominika Pawłowska³

1. Studenckie Koło Naukowe Pielęgniarstwa Chirurgicznego, Gdański Uniwersytet Medyczny

2. Zakład Pielęgniarstwa Chirurgicznego, Gdański Uniwersytet Medyczny

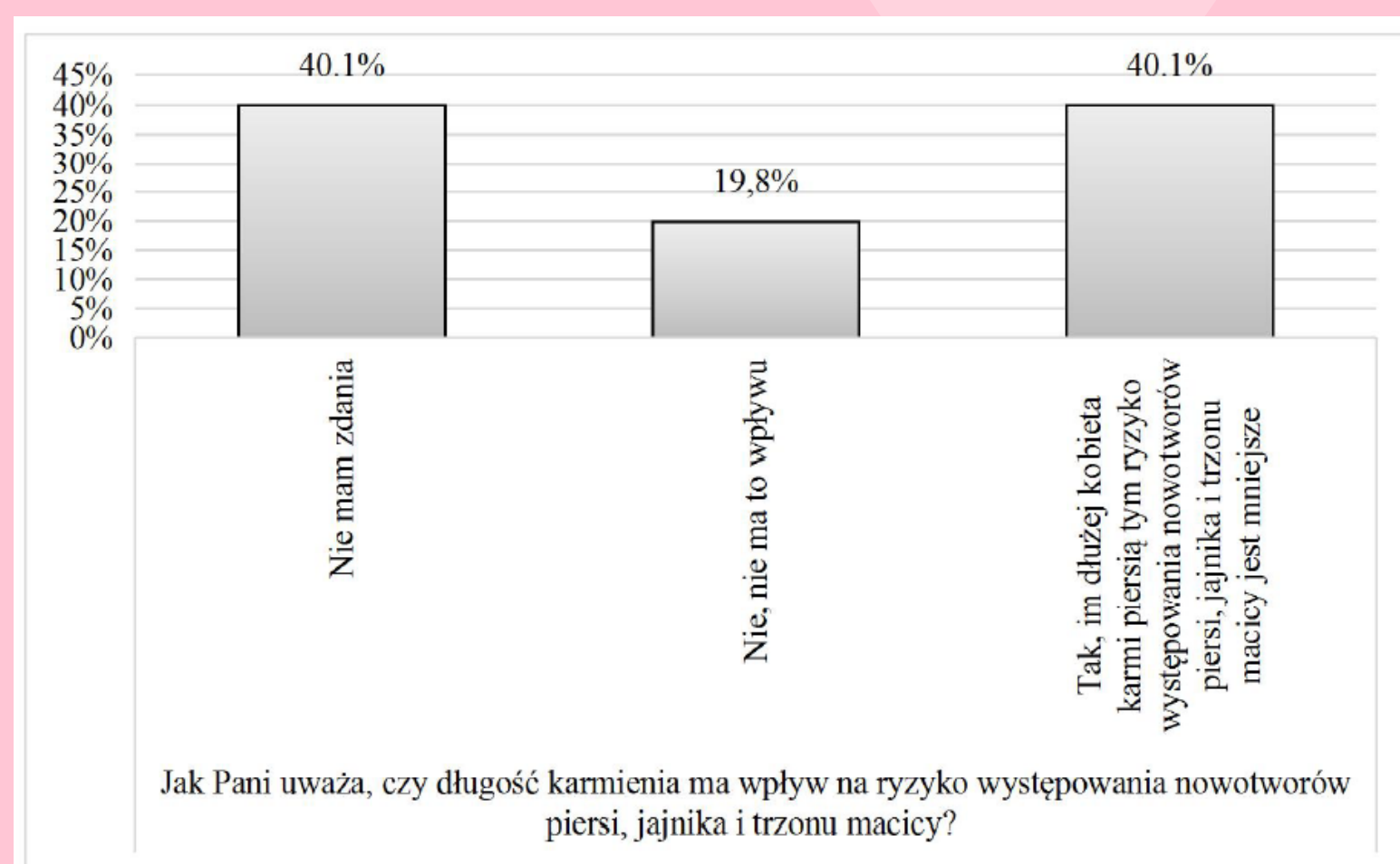
3. Oddział Ginekologiczno-Położniczy, Szpital Morski im. PCK w Gdyni

WSTĘP. Choroby nowotworowe stanowią drugą przyczynę zgonów w Polsce. Co roku nowotwór piersi jest diagnozowany u około 19 tysięcy pacjentek, rak trzonu macicy u 6 tysięcy, natomiast prawie 4 tysiące kobiet co roku dowiaduje się, że choruje na nowotwór jajnika. Dzięki większemu promowaniu karmienia piersią, można doprowadzić do zmniejszenia tej tendencji. Wyniki badań potwierdzają, że promowanie karmienia piersią wpływa na zmniejszenie zachorowania na raka piersi, jajnika i trzonu macicy.^[1,2,3]

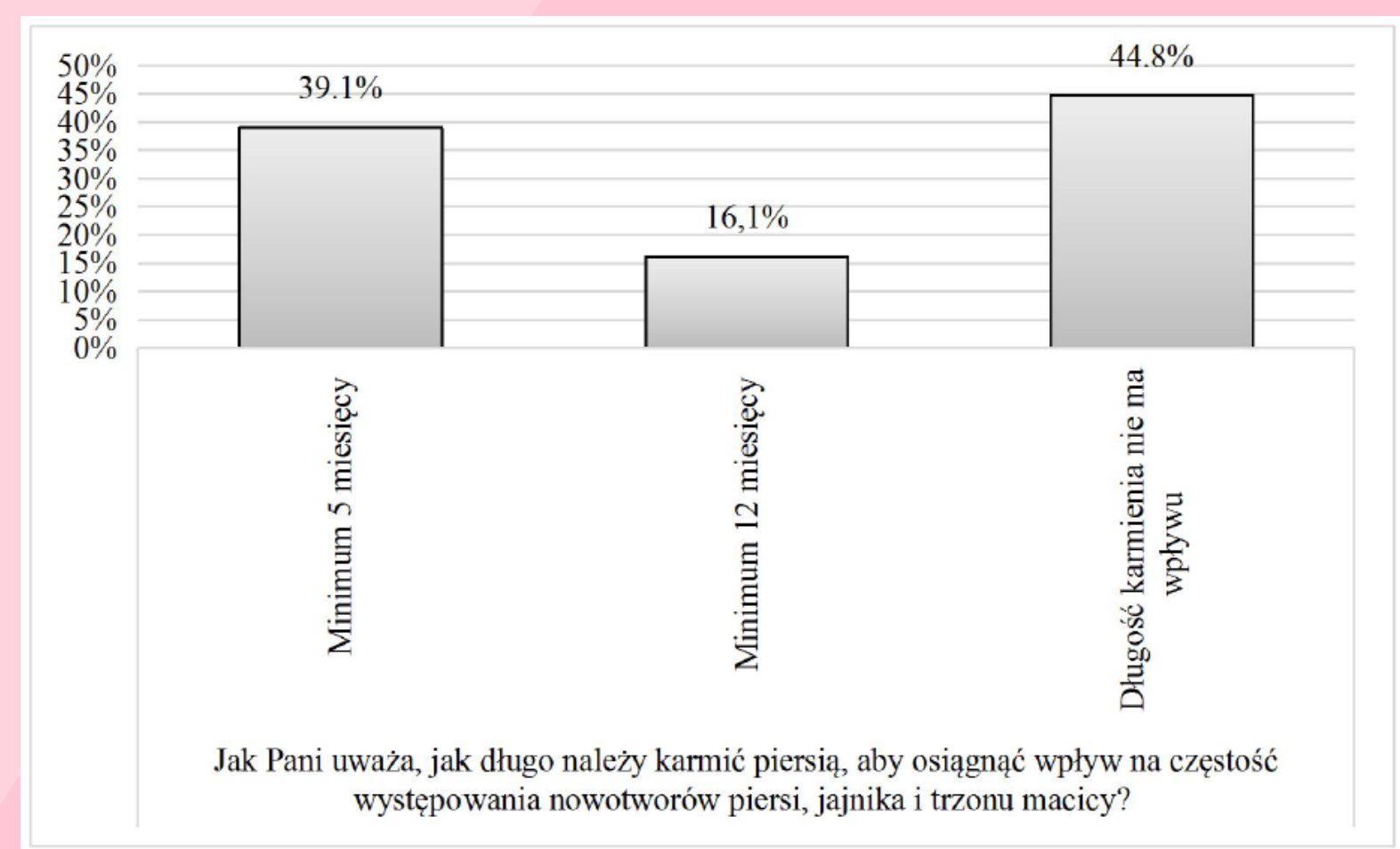
CEL PRACY. Celem pracy była ocena poziomu wiedzy kobiet na temat wpływu karmienia piersią na rozwój raka piersi, jajnika i trzonu macicy.

MATERIAŁ I METODY BADAWCZE. W okresie od stycznia do kwietnia 2022 roku zbadano 279 kobiet. Przeprowadzono sondaż diagnostyczny z zastosowaniem techniki ankietowej CAWI (z ang. Computer Assisted Web Interview). Obliczenia wykonano z wykorzystaniem pakietu IBM SPSS Statistics 25.

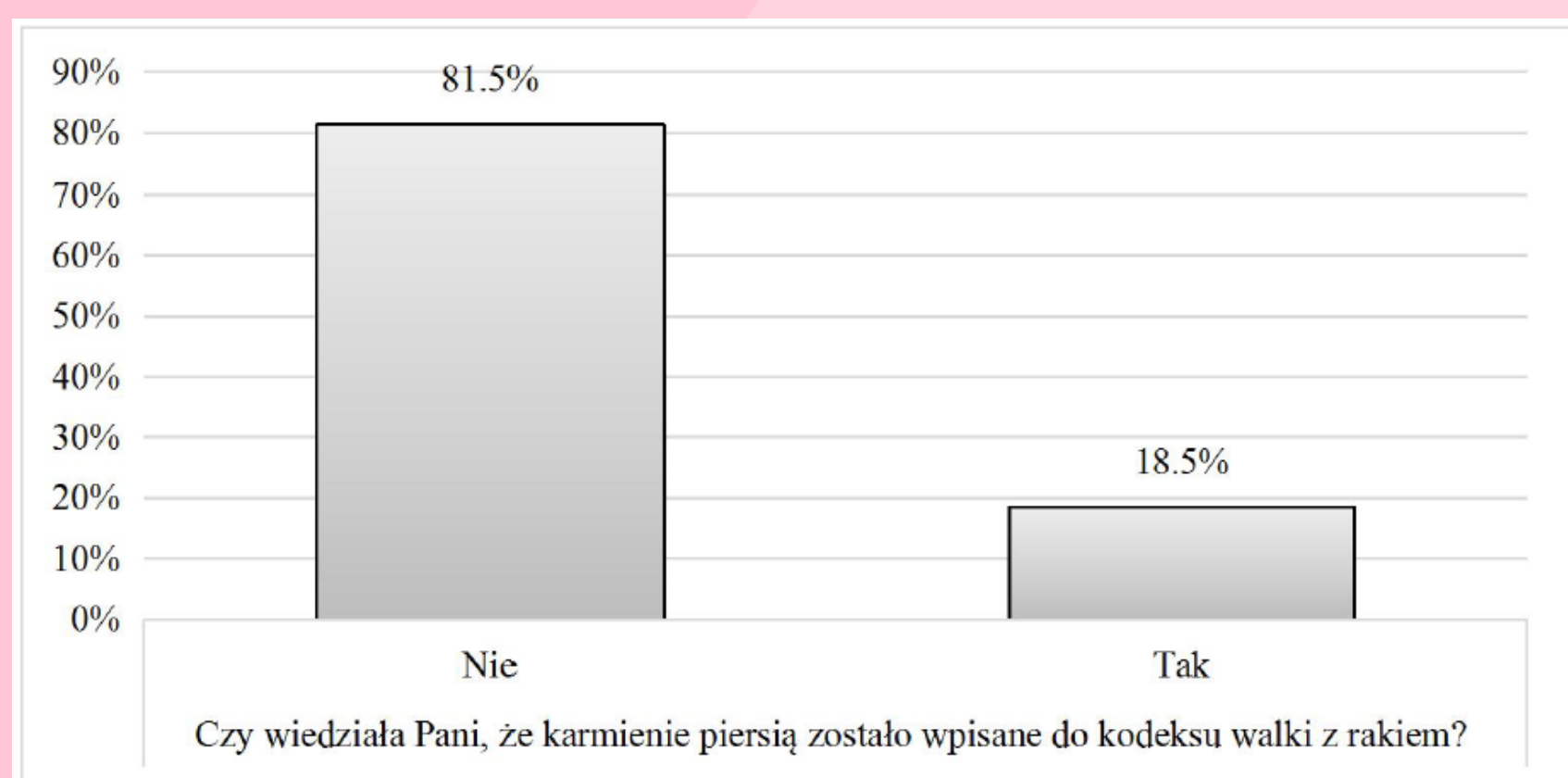
WYNIKI BADAŃ

Rycina 1. Ocena wpływu czasu karmienia piersią na ryzyko występowania nowotworów piersi, jajnika i trzonu macicy.

Rycina 2. Ocena czasu karmienia piersią minimalizującego ryzyko nowotworów piersi, jajnika i trzonu macicy.

Rycina 3. Wiedza w zakresie wpisania karmienia piersi do kodeksu walki z rakiem.

Tabela 1. Związek między karmieniem piersią a wiedzą na temat wpływu karmienia piersią na ryzyko występowanie nowotworów piersi, jajnika i trzonu macicy.

		Nie karmiła piersią	Karmiła piersią	χ^2	<i>p</i>
Wpływ karmienia piersią na występowanie nowotworów piersi	Nie ma wpływu/ zwiększa ryzyko	66,7%	34,0%	6,32	0,012
	Zmniejsza ryzyko występowania	33,3%	66,0%		
Wpływ karmienia piersią na występowanie nowotworów jajnika	Nie ma wpływu/ zwiększa ryzyko	73,3%	50,0%	3,00	0,084
	Zmniejsza ryzyko występowania	26,7%	50,0%		
Wpływ karmienia piersią na występowanie nowotworów trzonu macicy	Nie ma wpływu/ zwiększa ryzyko	73,3%	51,2%	2,69	0,101
	Zmniejsza ryzyko występowania	26,7%	48,8%		

WNIOSKI

- Poziom wiedzy badanych kobiet na temat wpływu karmienia piersią a zmniejszenie ryzyka zachorowania na nowotwory piersi, jajnika i trzonu macicy nie jest zadowalający.
- Respondentki nie znają zaleceń Kodeksu Walki z Rakiem.
- Zaobserwowano istotną zależność pomiędzy karmieniem piersią a wiedzą o wpływie karmienia piersią na zachorowalność na raka piersi, natomiast w przypadku pozostałych nowotworów, takiej zależności nie zaobserwowano.
- Wyniki badań wskazują na potrzebę podjęcia działań mających na celu promowanie karmienia piersią jako czynnika przeciwdziałającego szerzeniu się procesów nowotworowych.

Bibliografia:

1. Jordan SJ, Na R.: Breastfeeding and Endometrial Cancer Risk: An Analysis From the Epidemiology of Endometrial Cancer Consortium. *Obstet Gynecol.* 2017 Jun;129(6):1059-1067.
2. Babic A, Sasamoto N.: Association Between Breastfeeding and Ovarian Cancer Risk. *JAMA Oncol.* 2020 Jun 1;6(6):e200421
3. Ying Z., Jingde C.: Association Between Breastfeeding and Breast Cancer Risk: Evidence from a Meta-analysis. *Breastfeeding Medicine.* 2015 Apr; 10(3)